

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

1(3)

Hommen, Sara
Tel: 010-698 17 82
Sara.hommen
@naturvardsverket.se

REMISS
2016-03-31 Ärendenr:
NV-02690-16

Skolverket

Yttrande över Redovisning av Skolverkets uppdrag att med utgångspunkt i Yrkesprogramsutredningens förslag om nya inriktningar inom naturbruksprogrammet föreslå hur många gymnasiepoäng som de nya inriktningarna ska omfatta och examensmål för programmet (Dnr 2015:1247), samt Skolverkets förslag till ändringar i ämnesplaner och föreskrifter (Dnr 2016:268).

Sammanfattning

Naturvårdsverket har på egen begäran givits möjlighet att lämna synpunkter på två remisser från Skolverket. Skolverkets uppdrag att med utgångspunkt i Yrkesprogramsutredningens förslag om nya inriktningar inom naturbruksprogrammet föreslå hur många gymnasiepoäng som de nya inriktningarna ska omfatta och examensmål för programmet (Dnr 2015:1247), samt förslag till ändringar i ämnesplaner och föreskrifter (Dnr 2016:268). Naturvårdsverket lämnar ett samlat yttrande för de båda remisserna.

Naturvårdsverket anser att beslut avseende förslagen om att ändra naturbruksprogrammet ska invänta resultatet från den statliga utredningen En attraktiv gymnasieutbildning för alla (Dir. 2015:31) som ska redovisas den 30 juni 2016. Särskilt med anledning av punkten i direktivet om att utredningen ska *"analysera om det finns anledning att göra justeringar av det nationella utbudet av program och inriktningar i gymnasieskolan, och i så fall föreslå sådana justeringar."*

Vidare anser Naturvårdsverket att den mycket korta remisstiden inte möjliggör en adekvat konsekvensanalys av de ändringar som föreslås. Även det begränsade urvalet av tillfrågade remissinstanser påverkar sannolikt utfallet av de synpunkter som inkommer.

Naturvårdsverket har tagit del av remissvaren från Kungliga skogs- och lantbruksakademin (KSLA), Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU), samt

Sörmlands Naturbruk (SNB) och instämmer i de synpunkter dessa instanser för fram.

Bakgrund

I remiss ett har Skolverket bearbetat Yrkesprogramsutredningens tidigare förslag och föreslår hur många gymnasiepoäng som inriktningarna ska omfatta samt ändrade examensmål för programmet.

I remiss två föreslår Skolverket nya ämnesplaner, ändringar i befintliga ämnesplaner, samt följdändringar i programstrukturen för naturbruksprogrammet.

Inför regeringens beslut vill Skolverket ge remissinstanserna möjlighet att lämna synpunkter på Skolverkets förslag.

Naturvårdsverket har efter egen begäran fått möjlighet att lämna synpunkter. Naturvårdsverket lämnar ett samlat yttrande för de båda remisserna.

Förslag

Naturvårdsverket vill särskilt lyfta att:

- Det övergripande ordet ”skogsbruk” inte speglar ämnet Skog, mark och vatten, och de innefattade kurserna Mångbruk av skog, Vattenvård samt Viltvård. Omnämningen bör mera ingående (detaljerat) återge syftesbeskrivningen i bilaga om ämnesplan för ämnet skog, mark och vatten (SKOLFS 2010-199) för att inte riskera att begränsa utbildningen.
- Den övergripande textbeskrivningen i examensmålets inriktning för skogsbruk (pp.6 remissen) måste återspegla bredden av ämnet Skog, mark och vatten, särskilt avseende vatten- och viltvård. Inriktningen på texten är i huvudsak inriktad mot kommersiellt skogsbruk. Exempel på andra yrkeskategorier inom vatten- och viltvård bör övervägas för att klargöra bredden av utbildningen.

I det fall ändringarna kvarstår efter remissinstansernas synpunkter lämnar Naturvårdsverket en detaljsynpunkt gällande innehållet i bilaga om ämnesplan för ämnet skog, mark och vatten (SKOLFS 2010-199) enligt nedan;

Kursen i Viltvård ska enligt remissen bygga på kursen Mångbruk av skog. I kursen Mångbruk av skog återfinns rubriken Mångbruk, där de tre första punkterna beskriver den historiska utvecklingen av skogsbruket och friluftslivet med dess värden, samt skogsfastighetens värden.

I kunskapskravet för betyg A går att läsa att; Eleven redogör **utförligt och nyanserat** för skogsbrukets historia samt för skogens biologiska, kulturella, sociala och ekonomiska värden.

För att eleven fullt ut ska kunna redogöra för ALLA skogens biologiska, kulturella, sociala och ekonomiska värden anser Naturvårdsverket att det bör införas en punkt för jakten, det vill säga att eleven redan i denna kurs tillgodogör sig

”Jaktens historiska utveckling och framtida utvecklingsmöjligheter samt betydelse för samhällsekonomin och för hållbar utveckling.”

Synpunkter på förslaget

I konsekvensutredningen som ligger till grund för Skolverkets förslag till ändringar i föreskrifter om ämnesplaner och föreskrifter går att läsa att Skolverket dragit slutsatsen att vi idag har en samhällsutveckling som går mot en ökad restriktivitet gällande synen på vapen och vapenhantering och därför bedömer de att jakt inte bör finnas inom gymnasieskolan. Denna slutsats är enligt Naturvårdsverket inte motiverad eller underbyggd. Naturvårdsverket anser att denna motivering inte kan användas som argument för att den jaktliga delen ska utgå som grundkrav genom borttagande av kurserna jakt och viltvård 1,2.

Med Skolverkets förtydligande om att avsikten med skrivningen varit att det inte längre ska vara tvingande för elever att hantera vapen och jaga för att kunna utbilda sig inom ämnet Skog, mark och vatten, utan att en jaktlig utbildning innefattande vapenhantering kan göras som tillval av de skolor som vill, tillstyrker Naturvårdsverket förslaget att vapenhantering inte nödvändigtvis behöver vara obligatorisk i naturbruksutbildningen. Det kan dock vara nödvändigt att noga följa och utvärdera vad effekten blir av att göra ett eller flera kostnadsdrivande moment valbara. Det skulle i förlängningen kunna innebära att skolor väljer att inte erbjuda specialinriktningar på grund av kostnaden.

Att vilja möjliggöra att fler söker sig till utbildningen Skog, mark och vatten är bra. Man bör dock ta i beaktande att utbildningen genom sin bredd kan bli otydlig och inte locka den målgrupp som söker en explicit utbildning, exempelvis jakt och viltvård, vattenvård eller naturturism. Ordvalet ”skogsbruk” samt avgränsningen i beskrivningen av området skogsbruk kan också skapa en osäkerhet för de skolor som tillhandahåller utbildningarna gällande vad som är möjligt att erbjuda utöver det som beskrivs.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschef Lena Callermo.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit sektionschef Alf Pettersson, handläggarna Christer Pettersson och Sara Hommen, den sist nämnda föredragande.

För Naturvårdsverket

Lena Callermo

Sara Hommen